

DOPORUČENĚ

Věc: otevřený dopis ministru vnitra ČR k pozici ČR v Radě EU k návrhu nařízení o online teroristickém obsahu (TERREG)

V Praze dne 3.12. 2020

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás jménem Iuridicum Remedium, z.s. ve věci **návrhu nařízení EU o regulaci šíření teroristického obsahu online (TERREG)**, jenž se nyní nachází v posledních fázích legislativního procesu, v tzv. trialogu Radou Evropské Unie a Evropským parlamentem.

Aktuální text dle nás představuje **závažné ohrožení svobody slova a názoru, svobody přístupu k informacím, soukromí a vlády práva**. Jsme znepokojeni zejména následujícími návrhy, předloženými předsednictvem Rady:

□ **1. Možnost zahraničních vlád odstraňovat online obsah našich občanů**

Článek 4(a) umožňuje příslušným orgánům jiných členských států vydávat **příkazy k odstranění obsahu za méně než jednu hodinu a rozšiřuje tak jejich jurisdikci přes státní hranice**. Tento nástroj, podporovaný Radou, znamená závažné ohrožení základních práv, zejména v rukou členských států, proti nimž je vedeno řízení podle Článku 7 kvůli ohrožení nezávislosti jejich soudních systémů a právního státu.

Tato pravomoc je v konfliktu se zásadami soudní spolupráce EU, s principem teritoriality a s právem na přístup k spravedlnosti.

Doporučujeme Vám podpořit protinávrh Evropského parlamentu, který požaduje, aby členský stát, v němž sídlí poskytovatel hostingových služeb, provedl před vykonáním takového příkazu autorizaci a aby mu bylo umožněno příkaz odmítnout v případě, že porušuje základní práva.

□ **2. Vyloučení soudní kontroly**

V návrhu chybí přezkum shody příkazu se zákonem odborným orgánem nezávislým na politickém vlivu. Tím by se vytvořila „obezlička“ pro vnitrostátní orgány k potlačení projevu bez získání soudního příkazu. Je to v rozporu se zásadou řádného řízení, vyžadující, aby **zákonost obsahu byla stanovena soudem nebo nezávislým správním orgánem**. Policie nemá ani povinnost, ani odborné znalosti k výkladu právních předpisů, určujících hranice svobody projevu a k rozlišení ilegálního obsahu od projevu diskutabilního, ale zákonného. Skutečnou hrozbou se tak stává **nebezpečí chyb, zneužití a politické cenzury**.

Doporučujeme usilovat v Radě o prosazení požadavku, aby budoucí příslušné oprávněné orgány byly pouze soudy nebo nezávislé správní orgány.

□ 3. Nedostatečná ochrana svobody tisku a gumová definice „teroristického obsahu“

Bod 9a navržený německým předsednictvím, který údajně cílí k **ochraně novinářského obsahu, pokrývá pouze vydavatele tradičních médií** (ty, kteří nesou redakční odpovědnost) a nikoho dalšího. Ve světě, v němž se blogeré, youtubeři a neziskové organizace stali součástí mediální scény, tato ochrana **slouží pouze již etablovaným a chráněným mediálním společnostem**.

Definice teroristického obsahu zavedená článkem 2(5)(c) navíc zahrnuje „*informace nebo hmotné zdroje*“ a „*financování aktivit jakoukoliv cestou*“, což je **příliš obecné a vágní**, by mělo dopad na sdílení informací zásadních pro veřejný zájem.

Tato neurčitost nakonec povede k **přílišnému odstraňování uživatelského obsahu, nepřesně kategorizovaného jako „teroristického“, včetně zákonného obsahu, spadajícího do chráněné sféry svobody vyjádření (např. ironie či parodie)**.

Žádáme proto o prosazování přesné definice „teroristického obsahu“ – je to zcela nezbytné pro uchování základní svobody projevu a demokratického prostředí nejen u nás.

□ 4. Nebezpečí „instantní“cenzury

Navrhovaný text článku č. 4 v odstavci 2, který upravuje příkazy k odstranění „teroristického obsahu“, ukládá poskytovatelům služeb „*odstranit teroristický obsah nebo znemožnit k němu přístup ve všech členských státech nejrychleji jak je to možné, nejpozději však do jedné hodiny od přijetí příkazu k odstranění.*“ Tato hodinová lhůta podněcuje **používání automatizovaných nástrojů** k filtraci online obsahu (sporných i co do přesnosti). Menší společnosti však mohou mít nedostatek zdrojů, co se personálu a technologií a nemusí tak být způsobilé požadavek splnit. Vzácné výjimky nic nemění na tom, že všichni poskytovatelé mají jednat okamžitě a být nepřetržitě dostupní. Je to jednoduché pro technologické giganty sídlící v USA, ale nemožné pro mnoho evropských malých a středně velkých společností.

Dopoučujeme tedy prosazovat znění, že čas odezvy by měl odpovídat možností poskytovatele hostingových služeb.

Jako právní nevládní organizace řešící digitální svobody tedy považujeme za nezbytné:

- zajistit právo na **přístup k spravedlnosti** a
- zajistit respektování zásad **soudní spolupráce v případě přeshraničních příkazů k odstranění obsahu;**
- zajistit, aby pouze **soudní a nezávislé správní orgány** byly oprávněny přesně definovat, co představuje *teroristický obsah*;
- rozšířit jednohodinovou lhůtu na lhůtu „bez zbytečného odkladu“ a stanovit **limity odpovídající velikosti poskytovatele online služeb.**

Budeme rádi za přiblížení pozice ČR k těmto bodům v dialogu a jsme Vám k dispozici v případě jakýchkoliv dotazů.